

HIDAS JUDIT

Bovaryék

(REGÉNYRÉSZLET)

Gombák a fáradt olajban

Hátra volt még, hogy kiválassza a megfelelő helyszínt. Először a kisváros szélén lévő elhagyott laktanyában gondolkodott. Tíz épület állt elszórva a dimbes-dombos teren, belül romosak voltak, tégl-, betontörmelékek és üvegszilánkok tarkították a padlót, volt, ahol már az ablakok és az ajtók is hiányoztak. De végül talált egy házat, amely viszonylag jó állapotban volt, épek maradtak az ablakok, be lehetett csukni az ajtót, egy-két szobát rendbe tudott volna hozni. Többször elment a helyszínre, felmérte, miket kell beszereznie, amikor az egyik este megütötte a fülét a tévében egy hír. Egy külföldi férfit több mint háromnegyed évig tartottak fogva a főváros egyik külső kerületében egy panelház hatodik emeletén. Az épületet egy folyosó kötötte össze a szomszédos házzal, az emberrablók kibéreltek egy lakást a folyosóhoz közel, és ezt mindig a szomszédos házból közelítették meg. Senkinek sem tűnt fel az eset, nem lettek gyanúsak, egyszerű bérlőknek tűntek.

Talán nem is rossz ötlet a lakótelep, gondolkodott Gyalu, bár ennyi szomszéd mellett mégiscsak az az ember érzése, hogy állandóan figyelik. Egyik nap átment egy közeli településre, ahol hatalmas panelházak nyúltak az égig. A négyzetesek közül kiemelkedtek a tízemeletes blokkok, és való igaz, állapította meg, eddig észre sem vette, hogy az egymás mellett lévő magas épületek összekapaszkodtak a hatodik emeleten. Sétált a házak között, figyelte az embereket, főként nyugdíjasok poroszkáltak itt, csodálkozott, hogy alig voltak gyerekek a játszótéren, pedig azt hitte, délelőtt tizenegy órakor a kismamák megszállják a környéket. Több ház bejáratánál nézelődött, nem lát-e kiadó lakásokról hirdetéseket, aztán azon morfondírozott, vajon mennyibe kerülhet egy garzon a lakótelepen. Végül nem talált reklámokat egyik kapualjban sem, fogta magát és hazament, böngészte a netet, de rájött, túl magasak az árak, nem bírná a költségeket.

Talán távolabb, vidéken olcsóbb lenne minden, jutott az eszébe, eddigre a tanya ötletét már elvetette, utánaézett, teljesen elhagyott helyen nagyobb a lebukás veszélye, ott feltűnőbb a mozgás, mint egy olyan részen, ahol egyébként is élnek emberek. Esetleg egy kis faluban kellene megpróbálni, ott bagóért lehet házakat találni, és már nem is bánta, hogy a lakótelep nem jött össze, úgysem tudott megbarát-

kozni a gondolattal, hogy nap mint nap egy olyan helyen kelljen végigmennie, ahol bármelyik lakásból kikukkanthat valaki.

A következő egy-két hétben tovább figyelte a hirdetéseket. Tőlük száz kilométerre talált házakat havi húszezerért is. „Csak ne álljon üresen, gondoskodjon róla valaki”, mondta az egyik tulaj, akinek egy tornácos, szalmatető parasztháza volt egy kis falu szélén. Régebben turistáknak adta ki, de már túl öreg volt, nem bírta rendben tartani, a felesége meghalt, a gyerekek alig jártak látogatóba, így a ház egyre rosszabb állapotba került az évek alatt. Egy csőtörés a vályogház alját eláztatta, a homlokzati falon hatalmas repedés keletkezett, a kertet felverte a gaz, viszont a hátsó szobát, a konyhát és a fürdőt még használni lehetett. Végül Gyalu úgy állapodott meg a férfival, hogy a húszezerben már a rezsi is benne lesz, cserébe ők rendbe hozzák a házat és a kertet. Nem maradunk itt sokáig, gondolta, addig meg húzzuk az időt az öregnél, ha sürgetné a javításokat.

Gyalu le is számolt a tulajnak negyvenet az első két hónapra, cserébe megkapta a kulcsokat. Zsákokat, söprűt, lapátot szerzett, kihordta a két szobából a szemetet. Ágyak, asztalok, székek, sőt még szekrény is volt a házban, így a személyes holmin kívül csak paplant, párnát, törülközőt és néhány élelmiszert kellett idehoznia.

Szerette volna, ha Betti is segít neki eldönteni, miket vásároljon, de a nő az istennek sem ért rá ezzel foglalkozni. Ha Gyalu este kérdezte, akkor túl fáradt volt, ha reggel, akkor Betti éppen nagyon sietett valahova. „Utoljára kérdezem”, mondta a nőnek néhány nap múlva, amikor Betti felhúzott lábbal épp a körmét reszelte az ágyban, „vagy azt eszitek, amit megveszek”, folytatta. „Amúgy is az lesz”, szúrta oda Betti, de aztán sorolni kezdte, anélkül, hogy a körömreszelésből felnézett volna. „Szappan, törülköző, fogkefe és fogkrém, evőeszközök, három lábos, öt zacskó tészta, paradicsompüré, só, liszt, cukor, kávé, venni kéne káposztát, almát és répát”, haddarta. „Jól van, elég lesz már, nem üdülni mentek”, vágott bele Gyalu a szavába. „Akkor meg minek kérdezed”, morgott rá az asszony, és felpattant az ágyról, csak az ajtóból fordult vissza. „Takarítószer, felmosórongy, söprű és lapát legyen, nem szeretnék hetekig ott ülni a mocsokban”, mondta, majd kiment a konyhába. A gombát már korábban bepanírozta, most meggyújtotta az olaj alatt a lángot, és arra gondolt, ki tudja, meddig ehet még ehhez hasonló finomságot.

Gyalu egy darabig még fekvé maradt az ágyban, Bettin gondolkodott. A konyhából égett szag szállt a többi helyiségbe. Gyalu hallotta a sercegést, ahogyan Betti a gombákat beleengedte a forró lébe. Amikor a férfi nekitámaszkodott az ajtófélfának, látta, hogy a nő egymás után kapkodja ki a lábosból a félig elégett gombákat. „Ennyire megsütöd”, kérdezte, mire Betti megvonta a vállát, „rossz már az olaj, rögtön odakozmál”, mondta. „Miért nem cseréled ki, ennyire azért még telik”, válaszolta Gyalu, Betti ráemelte a tekintetét, nem szólt semmit, de a pillantásától a férfinak légszomja támadt. „Előkészítettem mindent”, mondta mintegy bizonyításképpen, hogy ő igenis sokat tesz a jövőjükért, de Betti csak lesütötte a szemét.

„Valami gond van”, kérdezte Gyalu, „mikor csináljuk”, folytatta. „Nem is tudom”, sóhajtott Betti. „Mi az, hogy nem tudod”, csattant fel a férfi, mire a nő az ujjá köré tekerte a haját, „talán egy hónap múlva”, mondta, és mint egy ártatlan bakfislány, úgy pillantott a férjére.

Bettit rémképek gyötörték, amióta beleegyezett a férje tervébe. Egyik éjjel azt álmodta, hogy egy elhagyatott házban egy pók mászik Berta fülébe. Máskor pedig kígyók támadtak a kislányra egy buja, gazos kertben, és ő hiába próbálta megmenteni a gyereket, az állatok őt is megmárták, rátekeredtek a testére, és addig fojtogatták, míg végül az éjszaka közepén verejtékezve fel nem ébredt.

Már nem haragudott Emmára a múltkoriai miatt. Ugyan továbbra is azt érezte, hogy Berta anyja levegőnek nézi, de észrevette, hogy a nő mindig sápadt, sokszor, mint egy alvajáró, kisírt szemmel botorkált a lakásban. Valami nincs rendben vele, az biztos, gondolta. És a kis Berta? Eszébe jutott, hogy száguld felé a gyerek minden alkalommal. Belebújik az ölébe, „szeretlek Betti”, mondta legutóbb is, amikor langyos vizet töltött neki a teraszon álló felfújható medencébe. Akkor mégis hogyan vigye rá a lélek ilyesmire? És Kitti? Mi lesz, ha kiderül az egész, ha az apját és az anyját is elveszíti?

Gyalu remegni kezdett a nő válaszából. „Mit beszélsz”, kezdte vészjóslóan, „kibéreltem a házat, azt akarod, hogy ott álljon üresen hónapokig”, folytatta. A nő nagyot sóhajtott és lesütötte a szemét. „Nem tudom, Gyalu, de olyan rossz érzéseim vannak”, mondta, szőke frufruját, amely már teljesen a szemébe lógott, igyekezett a füle mögé tűrni, az utóbbi hónapokban nem volt pénze fodrászhoz menni. A férjére sandított, „biztos, hogy jó ötlet ez az egész?”

„Tudtam, hogy ez lesz, tudtam, hogy az utolsó pillanatban elgyávulsz”, ömlöttek Gyaluból a szavak, „ti nők mind ilyenek vagytok, semmi kitartás, csak amit éppen a kedvetek diktál”, hadarta, miközben, mint egy ketrecbe zárt oroszlán, fel-alá járkált a három négyzetméteres előszobában. Aztán fenyegetően Betti felé lépett.

„Ne szórakozz velem, megértetted? Én ezt nem csinálom tovább így!”

„Mégis mit”, értetlenkedett a nő.

„Nem fogom tovább az életem hozzád igazítani.”

„Miben kellett neked igazodni”, sóhajtott Betti.

„Tudod te azt nagyon jól”, harapta el a folytatást a férfi.

„Mindig megvolt a szabadságod”, tette hozzá a nő alig hallhatóan.

Néma csend lett a szobában. Férfi és nő farkasszemet nézett egymással, mintha verekedés közben megpihentek volna. Az olajban még rotyogott az utolsó adag gomba, egyre sötétebb lett a színe és keserűbb a szaga.

„Hiába nézel”, folytatta végül Gyalu, „te is tudod, hogy tizenöt éve húzom az igát miattatok”.

„Nem tehettem róla”, mondta Betti, miközben megforgatta a gombákat az olajban. Gyalu csak legyintett.

„Igen, ezt már hallottam százszor, de tudod mit, most már nem érdekel. Kitti lassan tizennégy, és nem fogok egész életemben egy rosszul sikerült éjszaka miatt

bűnhődni”, bökte ki végül, és mintha a saját szavai elől menekülne, visszaindult a szobába. Becsapta maga mögött az előszoba ajtót, amely tompán puffant a rázkódástól.

A gombok már sötétbarnák voltak az olajban, ám Betti a férfi után indult. Le nyomta a kilincset, és némán megállt az ajtóban.

„Na, mit ácsorogsz itt”, vetette oda Gyalu anélkül, hogy odanézett volna, „ha nem segítesz, holnap csomagolok, és már itt sem vagyok”, jelentette ki, és elkezdett a számítógépen játszani.

A nő csak állt az ajtóban, nem jött ki hang a torkán. Bár magától is tudta, alakulhatott volna jobban az életük, a házasságuk tizenhárom éve alatt még sosem fordult elő, hogy Gyalu ilyesmit mondott volna neki. Betti annak idején óvónő szeretett volna lenni, ám a várandósság miatt a főiskolát nem tudta befejezni. De amikor megfogta azt a piciny gyereket, hallotta a gügyögését, simogatta a bársonyos bőrét, magába szívta a finom illatot, mégis arra gondolt, nem kaphatott volna ennél nagyobb ajándékot.

Abban az időben még a nagyanyja bérelte a házukat az önkormányzattól. Amikor a babával hazamentek a kórházból, megkapták a nagyszobát, Kedves mama pedig beköltözött a kicsibe, amelyet később, a halála után, Kitti örökölt meg. Gyalu ott ült a frissen vásárolt duplaágy szélén huszonnégy évesen. „Tedd ide az ujjad a tenyerébe”, mondta neki halkán Betti, Gyalu oda is rakta, de nem érzett semmi különöset. Azon gondolkozott, vajon ez a kis kéz egy vékony csirkecsontot is meg tudna-e szorítani.

Betti a szülés után hamar felépült. Kitti nyugodt baba volt, egy-két hónap múlva már átaludta az éjszakákat. Otthon Gyalut minden nap meleg étel várta délben és este, és Betti hagyta, hadd járjon el a fiú továbbra is bulizni. A diszkóban akadt néha egy-egy nő, akit ki lehetett vinni a végébe, „szopjál kislány”, lihegte Gyalu a lány feje felett, akinek addigra már rendszerint elmosódott a szemfestéke. A nő teli szájjal nézett fel rá, „isten vagyok, király vagyok”, mormolta a fiú, miközben még lökött rajta egyet-kettőt, majd egy hangos sóhaj kíséretében megkönnyebbült.

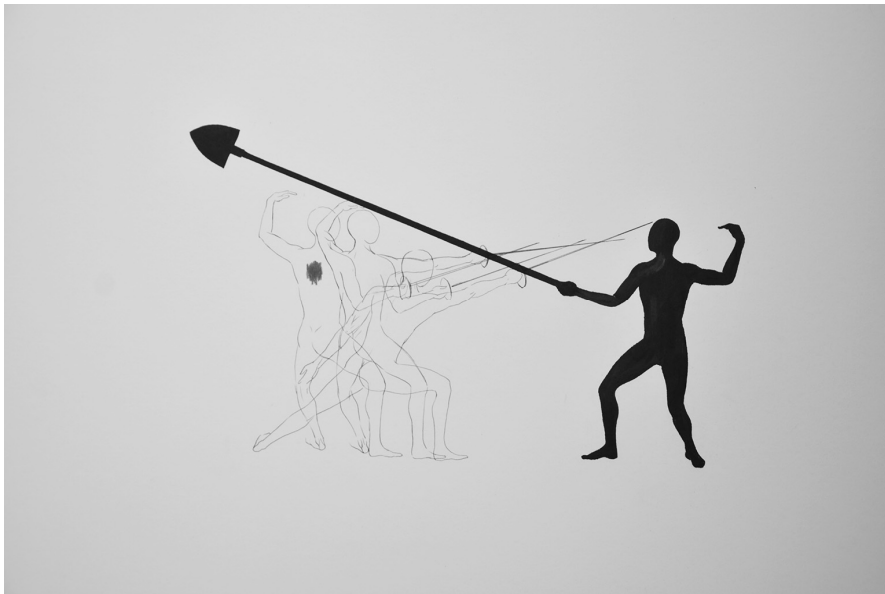
Betti nem akarta tudni, mit csinál Gyalu esténként, legyen ez a hetedik ajtó, ami mögé tilos benézni, a lényeg, hogy hozzánk jön haza, gondolta, és azt remélte, az új helyzetet Gyalu előbb-utóbb megszokja.

És az idő valóban Bettinek kedvezett, Gyalu tényleg rácsodálkozott, hogy nem is rossz dolog apának lenni. „Apu, apu”, röpült felé a kislány az óvodában, amikor már nagyobbacska volt. Gyalu elsétált vele a boltba, megajándékozta magukat egy-egy nyalókával, vagy kimentek a rétre sárkányt eregetni. Ez volt gyerekként az egyik kedvenc játéka, azt akarta, hogy megszeresse a lánya is. És ugyan Kitti kicsi volt még, nem tudta a sárkányt röptetni, de sikongatva szaladt az apja után, ahogy Gyalu, kezében a játékkal, elindult a lejtőn lefelé.

Betti mosolyogva nézte őket a padról, ilyenkor végképp nem bánta a gyerekekkel kettesben töltött estéket. Mindig jól befűtött, mesélt Kittinek, aztán nyakig betakarta az ágyban, ment főzni vagy takarított, mindig volt mit csinálnia.

Így teltek el hónapok és évek, és Gyalu ugyan nem tudta kiverni a fejéből a gondolatot, hogy neki valami többre, szebbre, jobbra lett volna küldetése, de mivel ez a több, szebb és jobb nem testesült meg az évek alatt semmiben, ezért aztán maradt annál, amire lehetőséget kínált az élet.

„Ha nem segítesz, holnap csomagolok, és már itt sem vagyok”, zakatoltak a nő fejében Gyalu szavai. Betti ólmos fáradtságot érzett. Olyan volt, mint egy megsebzett állat, amelyből ömlik a vér, és már arra sincs ereje, hogy felálljon, és harcoljon az életéért. Talán csak rá kell bíznom magunkat, és nem kell mindenbe beleszólni, gyözködte magát a nő, és alig hallhatóan megszólalt. „Jövő kedd este megyek hozzátok. Úgy volt, hogy elutaznak, de végül csak elmennek vacsorázni”, közölte, majd visszasielt a füstölő konyhába, hogy kiszedje az olajból a szénné égett gombákat.

EDZŐTÁBOR 2, 2014, papír, indigó tinta, 70×50cm